

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017201883
Dátum vydania rozhodnutia: 01.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017201883.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): W. X., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník C. A. K., bez dokladu totožnosti, aktuálne Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, zastúpený Centrom právnej pomoci, kancelária Bratislava, Nám. Slobody 12, 810 05 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, Hrobákova 44, Bratislava, o správnej žalobe žalobcu vo veci zaistenia zo dňa 15.10.2017, podanej proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-BA6-271-013/2017-AV zo dňa 15.10.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/86/2017-61 zo dňa 20. novembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/86/2017-61 zo dňa 20. novembra 2017 z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-271-013/2017-AV zo dňa 15.10.2017 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon č. 404/2011 Z.z.“), rozhodol o zaistení sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca) na účel výkonu administratívneho vyhostenia (rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA6-271-008/2017-AV zo dňa 15.10.2017 ďalej len „rozhodnutie o administratívnom vyhostení“) tak, že zaistil sťažovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 15.04.2018 a umiestnil ho do zariadenia Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov.

2. Preskúmané rozhodnutie založil na slede skutkových okolností so začiatkom dňa 14.10.2017, keď bol žalobca čase o 23:05 hod. v blízkosti hraničného prechodu Čunovo - Rajka na území SR, v osobnom motorovom vozidle s bulharským evidenčným číslom kontrolovaný hliadkou Policajného zboru Bratislava a vyzvaný k preukázaniu totožnosti a oprávnenosti pobytu na území SR (§ 75 ods. 2 ZPC). Sťažovateľ a ani ďalší štyria muži nachádzajúci sa v aute sa nevedeli preukázať žiadnym cestovným dokladom a ani iným dokladom oprávňujúcim ich zdržiavať sa alebo prechádzať cez územie Slovenskej republiky, na základe čoho boli toho istého dňa predvedení podľa § 79 ods. 1 ZoPC pred správny orgán.

3. Vykonanými lustráciami osoby sťažovateľa v systéme Eurodac nebolo zistené, že sťažovateľ je žiadateľom o udelenie azylu v jednom z členských štátov, alebo že by mal na území SR udelený pobyt, na základe čoho začal správny orgán dňa 15.10.2017 konanie vo veci vyhostenia sťažovateľa (§ 82 ods. 1 pís. b/ ZoPC) a toho istého dňa vydal rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení podľa ust. § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov a súčasne mu uložil zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov podľa § 82 ods. 3 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov. Podľa § 83 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona o pobyte cudzincov správny orgán neurčil v rozhodnutí o administratívnom vyhostení lehotu na vycestovanie z dôvodu, že možno predpokladať, že žalobca ujde alebo bude iným spôsobom mariť alebo sťažovať výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení, najmä ak nemožno jeho totožnosť zistiť, ako aj z dôvodu, že ho možno zaistiť podľa § 88 zákona o pobyte cudzincov. Žalovaný v predmetnom rozhodnutí o administratívnom vyhostení vylúčil odkladný účinok, nakoľko to vyžadoval naliehavý všeobecný záujem, ako aj nebezpečenstvo, že odkladom výkonu rozhodnutia bude opätovne ohrozený verejný poriadok čo malo za následok, že toto rozhodnutie sa jeho doručením stalo vykonateľným.

4. Predmetné rozhodnutie nadobudlo vykonateľnosť dňa 15.10.2017. Toho istého dňa bola so sťažovateľom spísaná zápisnica o vyjadrení, do ktorej uviedol, že nedisponuje žiadnymi finančnými prostriedkami a ani nemá zabezpečené žiadne ubytovanie a súčasne mu bola pred vydaním rozhodnutia o zaistení daná možnosť vyjadriť sa k jeho podkladom, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, čo využiť nechcel. K nevyužitiu alternatív voči zaisteniu správny orgán poukázal na zápisnicu vedenú pod číslom PPZ-HCP-BA6-271-012/2017-AV, z ktorej vyplýva, že podmienky dané ust. § 89 ods. 1 pís. a/ a b/ ZoPC sťažovateľ nedisponovaním ubytovaním ani dostatkom finančných prostriedkov splniť nevedel, a takúto povinnosť mu preto uložiť nemohol. K dobe zaistenia uviedol, že závisí od viacerých neovplyvniteľných faktorov a presne sa preto určiť nedá. Doba uvedená v prípade sťažovateľa je nevyhnutná na vykonanie všetkých dostupných úkonov smerujúcich k vyhosteniu žalobcu z územia SR, ide najmä o overenie totožnosti a zabezpečenie cestovného dokladu, zabezpečenie pokrytia nákladov na samotné vyhostenie, materiálne ako aj personálne zabezpečenie prepravy sťažovateľa a pod. Doba zaistenia je z pohľadu žalovaného adekvátne pre potreby vybavenia všetkých nevyhnutných náležitostí slúžiacich reálnemu fyzickému vyhosteniu sťažovateľa do domovskej krajiny. Počas celej doby zaistenia bude správny orgán postupovať v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov a v prípade, že zistí nové skutočnosti bude postupovať tak, aby sťažovateľovi nevznikla jeho zaistením žiadna bezdôvodná ujma a navyše dobu zaistenia je možné skrátiť.

5. Žalovaný v zhrnutí dôvodov zaistenia poukázal na aktuálne prebiehajúce konanie o administratívnom vyhostení, vo vzťahu ku ktorému je zaistenie sťažovateľa v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Nespochybniteľná existencia vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení, vydaného oddelením cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, v ktorom bol sťažovateľovi určený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu troch rokov, je splnením podmienky na využitie inštitútu zaistenia cudzinca.

II.

Konanie na krajskom súde

6. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej

len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- napadnuté rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, vo vzťahu k jeho nejednoznačnej identifikácii ako štátneho príslušníka Afganskej islamskej republiky,
- nedostatočné zistenie skutkového stavu veci,
- nevyhostiteľnosť z dôvodu neurčenia krajiny, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený,
- neprimeraná dĺžka zaistenia ako i nevyhodnotenie možnosti aplikácie menej prísnych donucovacích opatrení.

7. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- k námietke sťažovateľa, že napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci krajský súd uviedol, že konajúci správny orgán zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery, aplikoval správny právny predpis ako aj konkrétne hmotnoprávne ustanovenia zákona, namietanú vadu konania nemožno konštatovať,
- k námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu veci uviedol, že správne orgánu nemožno vytknúť ani nedostatočné zistenie alebo zabezpečenie dôkazov alebo to, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z ním vykonaných úkonov nevyplývali, ani inak nevyšli za jeho konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo že by v jeho hodnotení zistených skutočností bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho činnosti nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z príslušných ustanovení zákona, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil,
- krajský súd poukázal na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č.k. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010 konštatuje, že „zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhost'ovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnuté tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody. Slovenská právna úprava požiadavku nevyhnutnosti neupravuje, preto tento prvok nie je potrebné skúmať. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Jeho limitom je práve naplnenie účelu, a to realnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Priamo Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v texte článku 5 ods. 1 písm. f) uvádza, že pozbaviť osobnú slobodu možno u osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostení. Prebiehaním konania nemožno rozumieť len formálne začatie či priebeh takéhoto konania, ale aj realnosť vyhostenia“. V náleze ústavný súd poukázal na prípady rozhodované Najvyšším správnym súdom, napr. na rozsudok č.k. 1As 12/2006-61 a rozsudok č.k. 2As 80/2009-66 a aj na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva napr. vo veci Samie Ali v. Suisse a Agnissan v. Denmark, v ktorých sa venoval vzťahu medzi zaistením a jeho účelom,
- k námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k jeho nejednoznačnej identifikácii ako štátneho príslušníka C. A. K. a to po uvedení, že nemá platný cestovný doklad a preukázanie skutočnosti, že je štátnym príslušníkom tretej krajiny, je pre zákonnosť konania o zaistení kľúčová. V odpovedi na uvedenú námietku sťažovateľa krajský súd poukázal na zápisnicu o vyjadrení účastníka zo dňa 15.10.2017, ako i celý obsah administratívneho spisu z ktorého je preukázateľné, že administratívne konanie prebehlo za prítomnosti tlmočníka, s ktorým sťažovateľ komunikoval v jazyku dari, teda v jazyku ktorému rozumel a svoju štátnu príslušnosť nenamietol, s obsahom listín bol v tomto jazyku oboznámený, a z obsahu samotného spisu nemožno zo žiadnej z listín či reakcií sťažovateľa vyčítať nesúhlas so štátnou príslušnosťou správnym orgánom uvádzanou, a nemožno ho vyčítať ani z odvolacích námietok, v ktorých žiadnym konkrétnym spôsobom nepreukázal a dôkazne či argumentačne nepodložil omyl (v označení jeho štátnej príslušnosti), ktorý administratívne orgánu vytkol,
- k námietke porušenia práv sťažovateľa, ktoré nachádzal aj v neuvedení krajiny, do ktorej má byť vyhostený, považovať námietky sťažovateľa za neopodstatnené. Bez akéhokoľvek podloženia konkrétnou argumentáciou zostali len v teoretickej rovine aj námietky sťažovateľa týkajúce sa bezpečnosti krajiny do ktorej má byť vyhostený. Krajský súd uviedol, že žiadny zmluvný štát nevyhostí utečenca akýmkoľvek spôsobom alebo ho nevráti na hranice území, na ktorých by jeho život alebo jeho osobná sloboda boli ohrozené z dôvodov jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej

sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov. Výhody tohto ustanovenia však nemôže požadovať štátny príslušník tretej krajiny, ktorého odôvodnene možno považovať za nebezpečného pre bezpečnosť štátu v ktorom sa nachádza, alebo ktorý po tom, čo bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného z osobitne závažného trestného činu, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto štátu. Konštatovanie uvedené v poslednej vete sa sťažovateľa nedotýka,

- k námietke neprimeranej dĺžky zaistenia ako i nevyhodnotenia možnosti aplikácie menej prísnych donucovacích opatrení, krajský súd poukázal na to, že dĺžku zaistenia žalovaný odôvodnil hypotézou na vec sa vzťahujúceho zákonného ustanovenia § 88 ods. 4 ZoPC a určil ju do 15.04.2018, teda na hraničnú dobu 6 mesiacov, okliešenú citovaným ustanovením na vykonanie všetkých úkonov, nevyhnutných na zachovanie postupu podľa Dublinského nariadenia, krajský súd poukázal na síce maximálne určenú dĺžku, so zdôraznením, že v prípade zabezpečenia všetkých potrebných zistení možno túto skrátiť len na čas nevyhnutne potrebný, ktorý ale bližšie ohraničiť pro futuro, možno len veľmi obtiažnym spôsobom. Žiadny správny orgán, a teda ani žalovaný, nevie presne stanoviť čas potrebný na vykonanie úkonov a to z dôvodov, že nikto nevie v dobe, kedy sa rozhoduje o zaistení cudzinca presne uviesť dĺžku trvania jednotlivých úkonov, každý prípad a teda aj vykonanie toho istého úkonu, je individuálny a práve preto zákonodarca legislatívne upravil povinnosť správneho orgánu skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia (§ 88 ods. 1 písm. b/ ZoPC), čo vyplýva aj z aktuálnej judikatúry (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 10 SZa/11/2015 z 18.09.2015). Dĺžka zaistenia je v danom prípade orientačná, bola riadne odôvodnená, a preto súd nezákonnosť rozhodnutia žalovaného v tomto smere nezistil,

- k námietke neuloženia miernejších opatrení krajský súd uviedol, že na otázku akými finančnými prostriedkami disponuje uviedol, že nemá skoro žiadne peniaze a nemá zabezpečené ani ubytovanie. Jedným z dôvodov zaistenia je potreba dosiahnutia dostupnosti účastníka, ďalším príprava a zabezpečenie akceptácie prevzatia zo strany zodpovedného členského štátu, ako aj samotná príprava prevozu, jeho technické, materiálne, ako aj personálne zabezpečenie. Z článku 28 odsek 2 Nariadenia Rady (ES) č. 604/2013 vyplýva, že členské štáty môžu dotknutú osobu zaistiť na účel zabezpečenia konania o odovzdaní na základe individuálneho posúdenia len vtedy, ak je zaistenie primeraným opatrením a nie je možné účinne uplatniť iné miernejšie alternatívne donucovanie opatrenia. Vzhľadom na neoprávnený vstup sťažovateľa na územie štátu únie, začatie konania, riziko úteku, absenciu možnosti ubytovania a získania finančných prostriedkov a účel zabezpečenia prípravy, výkonu prevozu a odovzdania bolo zaistenie sťažovateľa nevyhnutné a dôvody, ktoré by mohli dať základ pre aplikáciu miernejších donucovacích opatrení zo strany žalovaného, by boli v tomto prípade neúčinné a naviac zistené neboli, a preto nemohli byť ani využité.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

8. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. - krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Najmä namietať:

- nesprávne právne posúdenie žalobnej námietky sťažovateľa týkajúcej sa krajiny, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený a takisto otázku bezpečnosti danej krajiny,

- v rozhodnutí žalovaného nie je jasne špecifikované, ktorý štát je domovským štátom sťažovateľa. Žalovaný vo svojom rozhodnutí identifikoval sťažovateľa ako štátneho príslušníka C. K., pričom napadnuté rozhodnutie samo odkazuje na rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-BA6-271-008/2017-AV o administratívnom vyhostení zo dňa 15.10.2017. Práve v tomto rozhodnutí je jasne uvedené, že „účastník konania nemá platný cestovný doklad a tak správny orgán nevie jednoznačne identifikovať účastníka konania ako štátneho príslušníka C. K.“,

- neurčité označenie krajiny, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený termínom „domovská krajina“ len podporuje vyššie uvádzané tvrdenia,

- poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 9SžA/23/2010, resp. sp. zn. 1Sza/7/2016, sp. zn. 1Szak/16/2017) podčiarkol nielen povinnosť preveriť realnosť vyhostenia cudzinca, ale aj skúmanie naplnenia účelu vyhostenia, ale aj právny názor vyplývajúci z rozsudku sp. zn. 1Szak/16/2017, podľa ktorého: „Ak má byť pozbavenie osobnej slobody oprávnené, rozhodnutie musí byť vydané zákonom stanoveným postupom a musí byť efektívne a účelné, pričom všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody jednotlivca.“

- vyčítal krajskému súdu, že sa v konaní o správnej žalobe nezaoberal neurčitost'ou označenia krajiny, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený, a teda dôvodom, pre ktorý je napadnuté rozhodnutie žalovaného zmätočné a nepreskúmateľné.

- nedostatočne sa zaoberal žalobnými námietkami nedostatočného zistenia skutkového stavu veci žalovaným a následne vec nesprávne právne posúdil.

10. Na základe uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

B)

11. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 01.02.2017 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

13. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o zaistení sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 2 ods. 1 písm. f) zákona č. 404/2011 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie

f) neoprávneným pobytom zdržiavanie sa cudzinca na území Slovenskej republiky v rozpore so zákonom, osobitným predpisom alebo medzinárodnou zmluvou.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 4 prvá veta zákona č. 404/2011 Z.z., štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov.

Podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., policajný útvar administratívne vyhostí štátneho príslušníka tretej krajiny, ak má neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky.

Podľa § 89 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z., policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, Policajný útvar je povinný d) skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade skonanim ustanoveným zákonom:

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

14. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

15. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku, ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

16. Sťažovateľ namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu (viď bod č. 9) vykonávanú podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

17. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ako ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

18. Sťažovateľ sa nestotožnil s posúdením ako žalovaného v preskúmanom rozhodnutí, tak aj krajského súdu v rozsudku, a namietal, že výkon jeho administratívneho vyhostenia je nezrealizovateľný, a preto je aj jeho zaistenie neúčelné.

19. V tejto súvislosti kasačný súd poznamenáva, že ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. umožňuje zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo na základe súdneho rozhodnutia v trestnoprávnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest vyhostenia. Jedinou požiadavkou pre uplatnenie tohto ustanovenia je vykonateľné rozhodnutie o administratívnom vyhostení alebo trest vyhostenia. Pri tomto dôvode zaistenia nie sú nijaké špecifické zákonné požiadavky vzťahujúce sa na riziko úteku alebo riziko vyhýbania sa alebo marenia výkonu vyhostenia.

20. V súvislosti s uvedeným poukazuje kasačný súd na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS

264/09-81 zo dňa 19.10.2010, z ktorého vyplynulo, že „konanie o zaistení a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované. Uvedené konštatovanie podľa ústavného súdu vyplýva zo samotného účelu zaistenia, ktorým bol v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhost'ovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody ...

Podľa ústavného súdu obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka súvislosť. I keď definitívny záver týkajúci sa vyhostenia padne v inom konaní, súd nemôže ani pri rozhodovaní o zaistení ignorovať zjavné fakty, ktoré bránia vyhosteniu.“

21. Kasačný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru vo veciach zaistenia cudzincov (napr. 1SZa/7/2016, 1SZa/9/2016) a dodáva, že žalovaný správny orgán je v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Nevyhnutným predpokladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení cudzinca je v zmysle § 88 ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z.z. preukázanie existencie rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení. Rovnako tak v rozhodnutí o zaistení nesmie absentovať dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru policajného zaistenia.

22. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný v preskúvanom rozhodnutí účelnosť zaistenia sťažovateľa dostatočne odôvodnil, zaoberal sa aj prekážkami, ktoré by bránili jeho zaisteniu a dospel k záveru, že prepustenie sťažovateľa by znamenalo ohrozenie nerešpektovania zákona a štátu, na ktorom výsoštnom území sa sťažovateľ nachádza a pokračovanie v páchaní priestupku na úseku pobytu.

23. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že rozhodnutie o administratívnom vyhostení sťažovateľa je aj v súčasnosti vykonateľné a sťažovateľ sa nachádza na území Slovenskej republiky neoprávnene a bez cestovného dokladu, preto bolo nevyhnutné jeho zaistenie na účel výkonu administratívneho vyhostenia. Sťažovateľ bez toho aby disponoval cestovným dokladom alebo iným dokladom totožnosti sa pohyboval na území Slovenskej republiky. V takýchto prípadoch je potrebné uprednostniť záujem spoločnosti na ochrane verejného poriadku a bezpečnosti pred záujmami a právom jednotlivca na osobnú slobodu a tieto okolnosti uprednostnenia pri kolízii dvoch práv aj náležite odôvodniť, tak ako žalovaný v preskúvanom rozhodnutí.

24. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že v rozhodnutí o administratívnom vyhostení sťažovateľa a určení zákazu vstupu na územie všetkých členských štátov na dobu 3 rokov (č.p.: PPZ-HCP-BA6-271-008/2017-AV zo dňa 15.10.2017), ktoré bolo podkladom rozhodnutia o zaistení sťažovateľa nebola určená krajina vyhostenia a zákon o pobyte cudzincov obligatórne ani nestanovuje povinnosť správneho orgánu určiť krajinu vyhostenia, ale dáva možnosť určiť krajinu vyhostenia, ak je známa. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 77 zákona o pobyte cudzincov podľa ktorého v rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie aj krajina, do ktorej je cudzinec vyhostený, ak je možné takúto krajinu určiť.

25. Pokiaľ teda žalovaný zaistil sťažovateľa na účel výkonu administratívneho vyhostenia a podkladom takéhoto rozhodnutia bolo rozhodnutie správneho orgánu o jeho administratívnom vyhostení, v ktorom nebola určená krajina vyhostenia, nemožno sa stotožniť s námietkou sťažovateľa, že k jeho zaisteniu nemohlo dôjsť z dôvodu neurčenia krajiny vyhostenia, pretože zákonodarca takúto možnosť, teda neurčenie krajiny vyhostenia pripúšťa.

26. Otázkou určení krajiny, ktorú je možné vyhodnotiť ako bezpečnú z pohľadu výkonu vyhostenia, (kde by nehrozilo účastníkovi konania nebezpečenstvo) sa bude zaoberať orgán útvaru zaistenia, ktorý je zodpovedný za výkon vyhostenia. Úkony, ktoré žalovaný, ale aj orgán zodpovedný za výkon administratívneho vyhostenia doposiaľ vykonal, žalovaný popísal v dôvodoch rozhodnutia nenasvedčujú sťažovateľom tvrdenej nevyhostiteľnosti.

27. Zároveň neuniklo pozornosti kasačného súdu, že administratívne konanie prebehlo za prítomnosti tlmočníka, s ktorým sťažovateľ komunikoval v jazyku dari, teda v jazyku ktorému rozumel a svoju

štátnu príslušnosť nenamietol, s obsahom listín bol v tomto jazyku oboznámený, a z obsahu samotného spisu nemožno zo žiadnej z listín či reakcií sťažovateľa vyčítať nesúhlas so štátnou príslušnosťou správnym orgánom uvádzanou, a nemožno ho vyčítať ani z uplatnených námietok sťažovateľa, v ktorých žiadnym konkrétnym spôsobom nepreukázal a dôkazné či argumentačne nepodložil omyl (v označení jeho štátnej príslušnosti), ktorý administratívne orgánu vytkol. Napokon sťažovateľom namietané pochybnosti o jeho štátnej príslušnosti, aj pre jeho nespôluprácu, keď nedisponuje žiadnym platným cestovným dokladom, keď je z priebehu konania o zaistení a administratívnom vyhostení zrejmé, že nenamietajú štátnu príslušnosť ustálenú správnymi orgánmi, nemôže byť na ťarchu správneho orgánu a ani na nej nemôže sťažovateľ úspešne stavať svoje námietky ohľadne nezákonnosti zaistenia za účelom výkonu jeho administratívneho vyhostenia pre jeho nevyhostiteľnosť.

28. Sťažovateľ sa rovnako nestotožnil s názorom krajského súdu, že dĺžka doby zaistenia bola žalovaným riadne odôvodnená.

29. Ako vyplýva z preskúmaného rozhodnutia, žalovaný odôvodnil dĺžku zaistenia sťažovateľa s poukazom na 6 mesiacov. K dobe zaistenia uviedol, že závisí od viacerých neovplyvniteľných faktorov a presne sa preto určiť nedá. Doba uvedená v prípade sťažovateľa je nevyhnutná na vykonanie všetkých dostupných úkonov smerujúcich k vyhosteniu žalobcu z územia SR, ide najmä o overenie totožnosti a zabezpečenie cestovného dokladu, zabezpečenie pokrytia nákladov na samotné vyhostenie, materiálne ako aj personálne zabezpečenie prepravy žalobcu a pod. Doba zaistenia je z pohľadu správneho orgánu adekvátna pre potreby vybavenia všetkých nevyhnutných náležitostí slúžiacich reálnemu fyzickému vyhosteniu žalobcu do domovskej krajiny. Počas celej doby zaistenia bude správny orgán postupovať v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d/ zákona pobyte cudzincov a v prípade, že zistí nové skutočnosti bude postupovať tak, aby žalobcovi nevznikla jeho zaistením žiadna bezdôvodná ujma a navyše dobu zaistenia je možné skrátiť.

30. Kasačný súd má rovnako ako krajský súd za to, že preskúmané rozhodnutie je dostatočne riadne odôvodnené, pokiaľ ide o dĺžku lehoty zaistenia. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 11. decembra 2015, sp. zn. 10SZa 23/2015: „Pokiaľ správny orgán stanovenú dĺžku doby zaistenia odôvodní preukázateľne existujúcimi skutočnosťami, ktoré odôvodňujú stanovenú dobu zaistenia ako čas nevyhnutne potrebný na zaistenie cudzinca, jeho rozhodnutie je z pohľadu určenia takejto doby zaistenia súladné so zákonom.“

31. Stanovenú lehotu zaistenia odporca odôvodnil existujúcimi skutočnosťami, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu odôvodňujú takýto „čas nevyhnutne potrebný“ na zaistenie sťažovateľa, pričom povinnosť skúmať podmienky zaistenia v jeho priebehu žalovanému vyplýva priamo z ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z.z., ako to aj uviedol žalovaný v preskúmanom rozhodnutí. Podľa kasačného súdu tak námietka sťažovateľa, že žalovaným stanovená dĺžka zaistenia nebola dostatočne odôvodnená existujúcimi skutočnosťami, nemohla vo svetle dôvodov rozhodnutiu žalovaného obstáť.

32. K namietanému nevyužitiu miernejších opatrení kasačný súd uvádza, že zo zápisnice o vyjadrení účastníka konania zo dňa 15.10.2017 vyplýva, že sťažovateľovi neboli kladené sugestívne otázky, otázky klamlivé ani otázky, ktoré by obsahovali skutočnosti, ktoré sa majú zistiť až z jeho výpovede alebo vyjadrenia. Sťažovateľ vypovedal za účasti ustanoveného tlmočníka z jazyka dari do jazyka slovenského a naopak, a zo zápisnice vyplýva, že svojím podpisom potvrdil, že pribratému tlmočníkovi rozumie. Sťažovateľ na otázku: „Máte zabezpečené, resp. viete preukázať ubytovanie na území SR, nakoľko policajný útvar môže príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť hlásenia pobytu?“ odpovedal, že nemá tu žiadne ubytovanie. Sťažovateľ na otázku: „Akými finančnými prostriedkami v súčasnosti disponujete?“ odpovedal, že takmer žiadnymi. Na takejto argumentácii žalovaný založil aj zdôvodnenie neuloženia miernejších opatrení, z dôvodu nesplnenia zákonom stanovených podmienok.

33. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: „Pokiaľ odôvodnenie rozhodnutia

správneho orgánu o zaistenív základných rysoch obsahuje argumenty a podklady, prečo nebolo možné využiť miernejšie opatrenia podľa § 89 ods. 1 ZoPC a bolo nutné pristúpiť priamo k zaisteniu cudzinca a tvrdenia o splnení podmienok pre uloženie miernejších opatrení nemohli obstáť, námietka nedostatočného skúmania alternatív zaistenia nemôže spochybníť zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu o zaistení cudzinca.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2015, sp. zn. 10 SZa 13/2015)

34. Vzhľadom na uvedené má kasačný súd za to, že žalovaný pri svojom rozhodovaní vychádzal z výsluchu sťažovateľa a na základe zistenia, že zloženie peňažnej záruky ani hlásenie pobytu neprichádza do úvahy, rozhodol o jeho zaistení. Namietané ďalšie skutočnosti mal sťažovateľ tvrdiť v konaní pred správnym orgánom, zo strany sťažovateľa však nedošlo k predloženiu žiadnych relevantných dôkazov, ani žiadnych návrhov na vykonanie dôkazov či tvrdení za účelom zistenia skutkového stavu a teda sťažovateľ neunesol bremeno tvrdenia.

35. V tejto súvislosti sťažovateľ konkrétne namietal, že súd sa nevysporiadal s podstatnými námietkami v správnej žalobe, a preto je rozhodnutie nepreskúmateľné. Zároveň namietal nedostatočne zistený skutkový stav. Túto námietku vyhodnotil kasačný súd taktiež ako nedôvodnú.

36. Ústavný súd Slovenskej republiky už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 Dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovení čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03). Ústavný súd Slovenskej republiky tiež judikoval, že reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predpokladá účastník konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich (III. ÚS 369/2010- 12). Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu z ústavy ani Dohovoru nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za zásadný pre svoju argumentáciu (m. m. I. ÚS 56/01). Aj Európsky súd pre ľudské práva, napr. v rozsudku z 21. januára 1999 vo veci Garcia Ruiz v. Španielsko konštatoval, že podľa štandardnej judikatúry súdu reflektujúcej princíp riadneho chodu spravodlivosti musia súdne rozhodnutia v dostatočnej miere obsahovať dôvody, na ktorých sú založené: Povinnosť odôvodňovať rozhodnutie nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné vysporiadať sa s každým argumentom. Podľa rozsudku tohto súdu vo veci Helle v. Fínsko z 19. decembra 1998 sa odvolací súd pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia (zamietnutí odvolania) v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa.

37. Podľa názoru kasačného súdu, z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vypořiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe. V súdnom konaní obsahom administratívneho spisu bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový ani kasačný súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

38. Preto, ak krajský súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom žalovaného a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj kasačný súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského

súdu neboli zistené v konaní o kasačnej sťažnosti. Tieto boli obdobné ako námietky, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vypořiadal. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

39. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.).

40. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.